

**Butlletí
del
Centre Parroquial
d'Horta**

Any VIII • Núm. 34 • Desembre 1992

**bon
nadal
1992**

Feliu i Codina, 7 i 9 • Tel. 427 73 27 • 08031 Barcelona

La gratuïtat de Nadal

En el meravellós esdeveniment succeït fa uns 2000 anys, que anomenem Nadal, el Senyor ens ha donat un signe eloqüent i definitiu de gratuïtat. Déu ens ha estimat de debò. Ni per interès ni per treure'n profit, ni tan sols per recompensar les nostres bones obres. Ens ha estimat «gratuïtament». Simplement perquè el seu amor és desbordant.

En una de les misses de Nadal ho proclamem a través d'unes paraules que un dia St. Pau va dirigir al seu deixeble Títus: «Quan s'ha revelat la bondat de Déu, Salvador nostre, i l'amor que ell té als homes, no l'han mogut les bones obres que nosaltres podríem haver fet, sinó la seva bondat» (Tit. 3, 4-5).

No és difícil comprendre que costi a l'home d'avui viure el misteri de Nadal. Perquè vivim en un clima antagònic a la gratuïtat. Els valors de la nostra societat són la competitivitat, la rendibilitat, l'eficàcia, el consum... I per això, quan ve Nadal, enlloc d'obrir-nos a la claror de la senzillesa i de la generositat ens empatxem de coses i més coses, de despeses de tota mena, de guarniments de tot tipus, que fàcilment el que fan és impedir que llueixi, amb força, l'estel que va brillar a Betlem.

Mentre Déu ens marca el camí del do, de la donació, d'estimar amb transparència, sovint ens empenyem a fer les coses per conveniència, per l'interès que en podem treure, per complir i quedar bé.

Mentre Déu, gran i creador, es fa petit per compartir la nostra història, nosaltres, petits i febles, ens volem fer grans (posseint, dominant, utilitzant...) perquè els altres ens considerin importants.

Que la celebració de Nadal ens animi a viure amb més gratuïtat la vida de cada dia.

Joiós Nadal de 1992 per a tots, amb el cor ple de festa!

Mn. Ignasi

— GRUP FOTOGRAFIC —

Exposició de bodegons

El passat mes d'octubre en Gaspar Agulló ens va fer una magnífica exposició de bodegons. Un treball de laboratori digne de tots els elogis. La filigrana de viratges que hi presentà va deixar ben palès que en Gaspar és un artista, treballador infadigable, amb una il·lusió i una energia dignes d'admiració. Ens atrevim a afirmar que ha estat la millor col·lecció que en Gaspar ha exposat mai.

Enhorabona, company! I gràcies, Gaspar, per la vostra aportació física i moral al grup.

XXX Concurs Nacional de Fotografia

Un jurat format per Gabriel Brau Gelabert (Agrupació Fotogràfica de Catalunya), Jordi Morel Aulus (idem) i Josep M. Vall Ponsa (Càmara Club Sabadell), va emetre el següent veredict del nostre concurs estatal de fotografia d'enguany:

Obres presentades, 179. Obres acceptades, 176.

Premi d'honor: Col·lecció de Jorge M. Linares Abad, d'Alacant.

1r premi: Sense títol. Joan Sancho Paytrovi, de Badalona.

(Continua a la pàg. 76)

Visita del senyor alcalde

El passat dia 22 de novembre, el nostre Centre va rebre la visita de l'alcalde de Barcelona Sr. Pasqual Maragall, acompanyat del regidor del districte Sr. Albert Batlle i els seus col·laboradors.

El motiu de la visita era el de testimoniar per part del Sr. Maragall el seu reconeixement de la tasca social i cultural que desenvolupen els nostres Lluïsos a la nostra ciutat.

En un breu parlament, el regidor del districte Sr. Batlle va resumir el que representa per al barri d'Horta la feina que actualment fa el Centre Parroquial i el que ha significat en èpoques passades, i, en mostra d'agraïment, el Sr. Maragall, en nom propi i de la ciutat de Barcelona, va fer

lliurament d'una placa a la nostra presidenta Sra. Carme Oliva en la qual es destaca el fet de celebrar els 125 anys de la nostra història com a entitat.

Durant la visita el senyor alcalde va aprofitar per admirar l'exposició de fotos del nostre soci Sr. Jaume Caminal titulada «Horta ahir, Horta avui»; una col·lecció de fotografies que comparen diversos punts i racons del nostre barri tal com eren abans i com són ara en la actualitat, la qual fou molt elogiada pels visitants per la seva peculiaritat.

El Sr. Maragall dialogà obertament entre les persones presents i especialment amb el soci número 1, Sr. Pere Solé i Sans.

Volem demostrar la nostra satisfacció per la visita i esperem que podrem retrobar-nos en altres oportunitats.

Divendres 29 de gener de 1993

Assemblea General de Socis

(Ve de la pàg. 74)

2n premi: Títol: *Nu trencat*. Antoni Pastor, de Viladecans.

3r premi: Títol: *La piscina*. Joan Rebol·lar Segalés, de Martorelles.

Classificació social (en el Nacional):

1r premi: *Gebrada IV*, de Jaume Caminal Serret.

2n premi: *Xemenela VIII*, de Carme Ballester Piqué.

Classificació social del Curs 1991-92:

1r premi: Carme Ballester i Piqué.

2n premi: Jaume Caminal i Serret.

3r premi: Gaspar Agulló i Torné.

Un nou curs

Hem començat el curs 1992-93 amb esperit jove, gràcies a la nova saba que presideix el nostre grup. Les ganes de treballar no ens manquen. Ens hem marcat unes fites força dures: a la tertúlia mensual, cal presentar-hi dues fotografies; una, de tema obligat; l'altra, lliure.

S'estan complint les ordres. El que passa és que el tema obligat, el que comproment més al soci assistent, esdevé un anecdotari. Es recuperen antics clixés del bagul dels records i se'n fan noves còpies. Fins hi ha els més còmodes que són capaços de presentar-nos una fotografia revelada fa més de deu anys! Ah, l'astúcia humana! Je és ben veritat que «feta la llei, feta la trampa!» Però, la qüestió és fer tertúlia, parlar de fotografia i trobar-se bé dintre del grup.

De trobar-nos-hi bé ho constata el fet que en cada reunió extra que s'organitza, el soci respon. Per exemple: la junta ens suggereix que podríem fer un sopar de germanor. El soci diu d'acord. Hi acudeixen els fotògrafs, els cònjuges dels fotògrafs i

fins alguns pares i fills. A més dels representants de la junta directiva del C.P. Tot un èxit! Es parla de fotografia i del temps i de... No! no es parla de malalties! Prohibit!

La junta ens convida a organitzar una sessió de llums amb noi i noia de models. Els socis acudeixen amb les màquines fotogràfiques i fan el possible perquè la sessió sigui reeixida.

La junta anuncia unes trobades per a projectar diapositives. S'accepta la suggerència i molt seriosament s'organitzen les sessions —per a cada segon dissabte de mes— de passí de diapositives comentades pels seus autors. Hi pot assistir tothom, fotògraf, aficionat o simpatitzant.

Preneu-ne nota, lectors del Butlletí del C.P. d'Horta:

**Cada segon dissabte de mes,
a les 8 del vespre,
projecció de diapositives
comentades.**

Primera projecció

El passat mes de novembre van inaugurar les sessions els nostres contertulils Dora Serra i el seu fill Pere Solé, amb la projecció d'un muntatge audiovisual del seu viatge al Marroc. La sala fòrum va acollir el nombrós públic que, malgrat les molèsties causades per un malentès d'horari, va acompanyar-nos amablement.

La sessió va transcórrer en un ambient familiar i relaxat. Fem notar aquestes pautes de comportament perquè les «aventures» viscudes durant l'endintrament en el viatge que vivíem a través de les imatges van ser sonades.

Quan ja ens trobàvem per terres desèrtiques de l'altiplà de l'Àtlas, després d'acudir a la mesquita de Boumalde a fer una de les cinc pregàries diàries i deixar les sabates a la porta i entrar a la capella sols

els homes —les dones, al carrer—, resulta que el projector de la Dora, que ja té una pila d'anys i ha treballat de valent sense ser mai premiat per la seva propietària, se'ns va cruspir una diapositiva. Com que els projectors tenen boca però no estómac, la diapositiva se li va quedar entrebancada a la gargamella, obturant el pas a les seves germanes.

Quin daltabaix!

Els tècnics i «amateurs» de l'electrònica van començar a remenar la màquina per tal de fer-li escopir aquell menjar que l'ennuegava. Després de descargolar cargols i arandeles, van aconseguir «operar» l'estrí i recuperar la diapositiva.

Mentrestant el públic, en comptes de xiular i demanar danys i perjudicis pels inconvenients soferts, va esperar pacientment i alegrement la fi de la intervenció quirúrgica, tot fent petar la xerrada. Encara va haver-hi temps perquè la Maria anés a comprar «palometes» i les repartís entre la concurrència.

Es va reemprendre la sessió sense cap més entrebanc i vàrem poder arribar fins a les dunes del desert a l'est d'Erfoud, pujar a la gepa d'un dromedari i veure néixer el sol enllà al lluny.

El mes de desembre serà en Pere Grau qui ens presentarà un passat de diapositives. El gener podem passar les teves...? O les de vostè...?

Tothom pot participar-hi.

No ho oblidem: cada segon dimarts de mes, de 8 a 9 del vespre, un viatge de llum i color.

Secció fotogràfica

— TENNIS DE TAULA —

Jugadors i equips

Hem començat la temporada 1992-93 amb un augment de la secció. La composició actual és aquesta:

- Jugadors veterans ... 5,
- jugadors seniors ... 11,
- jugadors sub-21 ... 5,
- jugadors juvenils ... 5,
- jugadors infantils ... 8,
- jugadores femenines ... 2,
- jugadores escola T.T. ... 8.
- Total ... 44.

Hem muntat sis equips distribuïts d'aquesta forma:

- Nacional ... 3a categoria,
- Catalana ... infantil,
- Provincial ... 1a categoria,
- Provincial ... 3a categoria,
- Provincial ... juvenil,
- Provincial ... veterans.

Els dies de partit d'aquests equips són:

- Dijous, 21 hores ... veterans,
- dissabtes, 11 hores ... infantil,
- dissabtes, 18.30 hores ... juvenil,
- diumenge, 11 hores ... 3a nacional,
- diumenge, 11 hores ... 1a provincial,
- diumenge, 12 hores ... 3a provincial.

Escola T.T. Olímpics 2000:

Per a nens i nenes de 8 a 11 anys:

- Dissabtes, de 12.30 a 19.30 hores

Divendres 29 de gener de 1993

Assemblea General de Socis

Estadi Olímpic: Cloenda dels Jocs Paralímpics.

Josep M. Miró, Francisco Javier Vélez, Benet Moreno, Jaume Miró

Jocs paralímpics Barcelona 92

Durant els passats Jocs Paralímpics la nostra principal participació fou en Francisco Javier Velisa, que participà com a deportista, jugant en la categoria «9». Tant per equips com en individuals, així com en l'open de categories «6 al 10», el seu concurs no va ser tan bo com s'esperava, si tenim en compte que es troba entre els deu millors jugadors d'Europa de la seva categoria.

També van participar com a àrbitres Josep M. Miró, Benet Moreno i Jaume Miró, i com a voluntaris paralímpics controlant els marcadors electrònics Florenci Grau i Albert Llorente.

Es de destacar la gran assistència de públic al Palau Sant Jordi, que, en la majoria de les sessions, es va omplir gairebé de gom a gom.

Palau Sant Jordi: Benet Moreno, Albert Llorente, Florenci Grau, Jaume Miró

Activitats del nostres grups

Amb el Cos de Dansa i el Grup Juvenil vàrem participar el dia 15 de setembre a la festa major d'Horta.

El diumenge 27 del mateix mes van fer una ballada el Grup Infantil i el Juvenil al nostre Centre amb un grup d'intercanvi cultural de gitanes de Mollet del Vallès, de la qual vam sortir tots afavorits.

Coincidint amb la romeria a Montserrat del 4 d'octubre, hi anàrem tots els grups de l'Esbart i familiars. A les 10 del matí es va fer el Ball de l'Ofrena amb tots els grups fent una senyera de flors per oferir-la a la Mare de Déu i, després de la missa, vam ballar tots els grups a la plaça, envoltats de moltes persones que ens miraven.

El dissabte 24 participàrem a la Bisbal del Penedès en l'homenatge que es va fer a la memòria de mossèn Josep Bundó, sacerdot que va ser vicari de la nostra parròquia. L'actuació es va realitzar a la plaça de l'Ajuntament.

El diumenge 15 de novembre es celebrà el novè festival d'exaltació del folklore català al Foment Hortenc. El nostre cos de dansa hi va participar amb les danses *Marina*, *Divertimento* i *Bolero valencià*.

El 6 de desembre el Cos de Dansa participà en el desè aniversari del grup gallec, a l'Ateneu Hortenc.

Quan aquestes «curtes» línies vegin la llum, ja haurà transcorregut la diada-homenatge al Grup de Pares en el X

aniversari de la seva fundació.

Aleshores, encara que molts d'ells no havien ballat mai, els agradava la dansa i tot admirant els altres Grups de l'Esbart, pensaren que el folklore tradicional i popular no és cosa del jovent en exclusiva i es decidiren a formar aquest grup. Bona voluntat, germanor i molt d'assaig és el que ha fet que hagin progressat i que el grup continuï. Han participat molt dignament en trobades, festivals i actuacions en el Centre i així fins ara, sota la direcció de la senyora Roser Miró. Felicitats i endavant!

El Festival haurà tingut lloc el diumenge 29 de novembre a la tarda, al Centre. Amb la Cobla de Sabadell, hi hauran participat, a més dels nostres veterans, les seccions corresponents dels Esbarts de Thuir (França), de Sabadell, de Tarragona i el nostre Grup de

Pares.

S'està preparant el Festival de Nadal del proper 20 de desembre, i anunciem que els Grups Infantil i Juvenil participaran aquest any el 30 de desembre en un Festival al Saló de la Infància i de la Joventut.

Tot acabant, només volem dir dues coses:

— Volem expressar el nostre reconeixement al Sr. Enric Roig, Sots-President 1er del Centre, que col·labora des de principis d'octubre amb l'Esbart com a organitzador de ballades del Cos de Dansa.

— Confiem que les properes Festes de Nadal ens portin moltes sorpreses i bones noves a contar i... sobretot, renovats ànims a tots per poder oferir un venturós 1993.

Andorra de Terol

Sortida—el dissabte 10 d'octubre—programada per a tres dies, per visitar les terres del Baix Aragó.

Ens dirigim primerament cap a Fraga, on, com que celebraven les Festes del Pilar, molts joves i noies anaven vestits de blanc (alguns amb «pintades modernistes») i, en lloc de vermell, com a Pamplona, tots portaven els mocadors de color taronja al coll.

Seguidament, cap a Bujaraloz, Mequinensa i Casp, i, després de visitar-ho i dinar, seguir fins a Alcañiz per admirar les construccions de diversos estils del «Cerro del Caudillo» i Parador Nacional, la «Colegiata de Santa María la Mayor», la «Lonja» i l'Ajuntament, amb dates de construcció dels segles XII, XV i XVIII, predominant-hi el gòtic, el barroc i el mudèjar. Després vàrem continuar fins a Amdorra de Terol per sopar-hi i dormir-hi.

El segon dia—el diumenge 11—el dedicàrem a l'espeleologia, visitant el poble de Molinos, on hi ha les «Cuevas de Cristal», descobertes per un espeleòleg català; unes coves formades per una gran quantitat de estalagmites i estalactites, a les quals la imaginació dona semblança a diverses construccions i paisatges. I a la tarda, una visita a les runes i al nou poble de Belchite, poble que disortadament va patir les conseqüències de la guerra civil, conservant-lo com va quedar i declarant-lo «monumento nacional». (El temps també ha contribuït a fer-hi els seus estralls

després de 54 o 55 anys.) Les construccions havien estat majoritàriament d'estil mudèjar.

I, finalment, el tercer dia—el dia 12 d'octubre—, una visita força interessant (amb pluja tot el dia) a Vall-de-roures.

Aquestes regions, segons paraules de la nostra guia, són les menys poblades d'Espanya, i crec que és veritat, car són extenses, planes i ermes a no poder més. D'un poble a l'altre hi ha un grapat de quilòmetres i quilòmetres quasi totalment plans. Però vaig observar que, per la banda de Terol, bona part d'aquestes extensions estan llaurades, el que vol dir que també són conreades, al revés del que passa per la banda de Saragossa.

De tornada, les consegüents cues a la carretera, com és normal en caps de setmana i més si hi ha pont laboral.

Els assistents van ésser 32 (6 i 1/2 eren homes, i la resta, dones).

En PAU

ENTREVISTES

Josep Homar i Terradas

Nascut el 5 de març de 1931, Josep Homar i Terradas és actualment el soci núm. 30 del C.P. d'Horta.

En Josep, fill de Bartomeu i Teresa, és un més de l'extensa família dels Homar d'Horta, vinculats tots ells amb la Parroquia i amb el Centre Parroquial.

— *Homar sembla un nom moro, malgrat la H que vés a saber quan i qui li va afegir. En saps la procedència?*

— No la sé exactament, però el cert és que el besavi era fill de Mallorca, on és molt usual aquest cognom. M'he informat sobre el cas i sembla ser que Homar ve d'om. Un omar és una omeda, un lloc plantat d'oms. També pot ser un derivat del mot llatí

omarus, un peix: el mero. Ves a saber, potser sí que els rebesavis tenien un camp d'oms!

— *El teu avi Terradas va ser molt conegut i estimat aquí a Horta. Me'n pots parlar?*

— Ja ho crec! L'avi Terradas Carner era fill de Figueres i penso —són suposicions meves— que potser el cognom el deu als avantpassats que devien ser de Terrades, un poblet de quatre cases prop de l'embassament de la Boadella. Es devien traslladar a la vila i els devien dir «els de Terrades» (escrit «Terradas» en aquell temps), i així nasqué el cognom. Recordo que fa uns anys vaig visitar aquest petit poble, que no té res de particular, sinó el fet de portar el meu segon cognom.

— *Bé, avancem. L'avi viu a Horta i tinc coneixement d'unes exposicions a les sales dels Lluïsos.*

— L'avi era molt afeccionat a la recerca de documents antics i cartes. Tot el que es referís a paper. Anava pels magatzems dels drapaires i recuperava tot allò que li semblava d'interès. Feu una exposició als Lluïsos amb bona part d'aquests documents, gravats i quadres. El dia de la inauguració va venir mossèn Miquel Pujol, rector d'Horta, que en feu la presentació. Entre altres coses, va dir que, l'avi, el considerava un drapaire científic.

— *I què en va fer el teu avi de tots aquells documents?*

— Sempre que tenia un plec de material que creia d'interès ciutadà el donava a l'ajuntament de Barcelona. Allà pels anys trenta va fer donació d'una carta firmada pel rei Ferran VII, el Desitjat. El mes de juny del 1929 s'inaugurà una biblioteca amb el nom de Joan Terrades i fou homenatjat en agraïment a les moltes aportacions de documents d'interès públic.

En Josep ens ensenya fotocòpies de les pàgines 150 i 151 de la revista «Barcelona Atracció», de juny de 1932, on un article parla de la inauguració de la biblioteca Joan Terradas, i una fotografia porta el

següent peu: «Entrega a don Esteban (sic) Terradas de la medalla que le ha adjudicada la Sociedad de Atracción de Forasteros».

— *L'Ajuntament no li feu mai cap obsequi?*

— Sí. L'avi va ser un dels primers ciutadans a tenir un passi especial per a viatjar de franc en qualsevol mitjà de transport urbà, tant tramvies com autobusos. Un altre obsequi d'agraïment fou un petit terreny, una finca, a Castellví de la Marca. Sembla ser que l'avi mai no arribà a anar a veure el seu terreny. Va deixar-ho en mans

dels masovers que conreaven el tros on hi havia oliveres i un xic de vinyes. Quan l'avi morí, el germà gran pagà la part corresponent als altres familiars hereus i se'n feu responsable. Anys després ho vengué als masovers de torn.

— *Els descendents ja no sou terratinents.*

— S'han acabat les terres, els diners i els documents antics!

— *¿Què et sembla si deixem la família i parlem de tu i la teva vinculació amb els Lluïsos?*

— Pel que m'explicaven els pares, sembla ser que quan tenia dos o tres mesos ja vaig sortir en una comèdia. Sense parlar!

L'any 1939 vaig sortir als pastorets *L'estel de Natzaret*, aquell any en català, cosa que no poguérem fer els anys següents, per ordre governativa. Jo hi feia el Nataniel —aleshores ja parlava!— El pare feia d'apuntador. Recordo tot el paper d'una de les primeres comèdies en què vaig intervenir.

— *Si és curtet, te'l deixem recitar.*

— La comèdia es deia *Un tío de Buenos Aires* i jo hi deia: «¡Papá!»

— *Ja que som en el camp del teatre, continua explicant.*

— En Caminal *negre*, el cosí d'en Jaume i en Toni —li deïem *negre* per distingir-lo dels cosins, que són rossos—. Doncs bé: en Caminal *negre* escrivia comèdies que representàvem els infants. Va escriure una continuació del conte de la Blancaneus, que vàrem representar quatre o cinc vegades, sempre amb molt d'èxit.

— *De què anava la cosa?*

— Quan la Blancaneus es casa amb el príncep, els set nans es queden molt tristos. Un dia decideixen anar a trobar la princesa i suplicar-li que els deixi quedar al seu costat. Tot fent camí, un bruixot molt dolent —era en Joan Martínez— els fa presoners i se'ls volt menjar.

— *Oh, que terrible! Digue'm, qui eren els nans?*

— Els meus dos germans i jo (o sia, tres Homar), en Ramon Esteve, en Rafel González, en Jaume Bes i un tal Muro Mercader (ara no recordo el seu nom). Ma germana Montserrat era la Blancaneus.

— *Bé, bé. Continua el drama.*

— El malvat ogre —en Joan Martínez, que té aquella veu tan potent i espanta les criatures— em va ficar dins d'una caldera, talment la d'en Pere Botero, i em volia coure com una pastanaga. Sort que el seu criat, un home de cor tendre —no recordo qui feia de criat— es va compadir i em va salvar. Tampoc no recordo com seguia la comèdia. El cas és que tot va acabar bé. Ens escapem de les mans de l'ogre, arribem al palau de la Blancaneus i ens hi quedem a viure.

— *Oh, que bonic!*

— Ja més anys endavant, vaig formar

part del quadre juvenil que dirigia en Miquel Campmany. Sempre he format part del quadre de teatre, encara que no he fet mai papers importants. Mai no he destacat. Però m'ho he passat molt bé i els meus millors amics són companys de teatre.

— *Molt bé. Però ara tornem enrera i comencem per l'escola.*

— Durant els anys de guerra vaig anar al col·legi de les senyorettes Eroles. Ens donaven esmorzar: llet en pols i pa. De vegades, carn enllaunada que venia de Rússia, segons contaven els grans.

— *Després devies continuar als Hermanos del carrer Sant Bernabé.*

— Sí. Hi vaig anar fins als catorze anys. Em sembla que no t'ha parlat ningú del butlletí escolar.

— *Em sembla que no. Què era això?*

— Ens donaven setmanalment un butlletí de notes. El meu pare, que era molt sever, si no portàvem la puntuació màxima —un cinquanta—, ens castigava als meus germans i a mi: no podíem sortir de casa el diumenge a la tarda. Mon germà Jordi va aprendre de dibuixar a conseqüència de passar-se molts diumenges castigat, i no perquè fos mal estudiant. De vegades sols li mancava un punt per la nota màxima. Però ja era suficient per a ser «empresonat».

— *No! Això és molt fort!*

— Les ordres eren tan rígides que per força érem obedients! Jo jugava a bàsquet, però mai no podia jugar un partit sencer. La segona part, me la perdia. A casa es dinava a les dues en punt els diumenges i el bàsquet, quan jugàvem en camp contrari, s'allargava fins a quarts de tres. El més important era l'ordre del pare. Complíem com un clau.

— *Als catorze anys deixes l'escola i comences a treballar.*

— Jo volia fer d'escrivent, però... tornem-hi, les ordres del pare tenien primacia. El pare volia que jo fos sabater, com l'avi. Em va fer anar a aprendre l'ofici amb un artesà que treballava a casa seva. Al cap d'un any, el pare em posà botiga al carrer Fulton, i va contractar l'artesà perquè em fes costat i acabés d'instruir-me en

l'ofici. Un bon sabater pot fer un parell de sabates al dia..., si és llarg de feina, si té bones manetes. Com que, de sabates a mida, poca gent se'n feia, a més a més, veníem esparidenyes i feïem d'ataconadors: posar mitges soles i talons.

— *Com es deia la botiga?*

— «Rápido la Perfección».

— *Encara ets sabater?*

— No!!! A mi, no m'agradava l'ofici. Jo volia treballar en un despatx. Però el pare manava. No obstant això, quan un té vocació i constància sempre acaba aconseguint el seu somni. Gràcies a en Pere Solé i Sans, vaig entrar a la C.A.P.A., Compañía Anónima de Productos Africanos.

— *Hi vàrem treballar molta gent d'Horta. Jo també en sóc de la colla. ¿Com va convèncer el pare per canviar de feina?*

— Gràcies a la mà esquerra de la mare. Va ser ella qui va convèncer el pare. El fet és que, després de deu anys de botiga «Rápido la Perfección», vàrem plegar i vaig ser oficinista de la C.A.P.A. Vaig estar a punt d'anar a treballar a les colònies, amb un sou ben substancios, però era el moment en què s'independitzaven i no vaig acceptar l'oferta, cosa que em salvà de viure els molts problemes sorgits després a la Guineia (llavors espanyola) Equatorial.

— *Ja no existeix la C.A.P.A.?*

— Fa anys que va plegar. El 1970 va haver-hi una de les primeres regulacions de plantilla i jo vaig entrar-hi. Vaig canviar d'empresa i espero ser-hi fins a la jubilació, a la qual arribaré aviat.

— *Hem tornat a marxar del tema: els Lluïsos. ¿Has tingut algun càrrec de junta?*

— L'any del centenari, el 1966, era comptador de la junta directiva. El caixer era en Josep Aragall i la primera dona de junta era la secretària, la Neus Ferran. El teu home, n'era el president. Aquest és l'únic càrrec que he tingut en la direcció. He estat encarregat en moltes de les seccions. He fet catecisme, he ballat a l'Esbart, anava a les excursions d'estiu —homes sols!—, he col·laborat juntament amb la dona en moltes de les activitats de la Parròquia, he cantat a l'orfeó, etc., etc.

— *Malgrat les estrictes ordres paternes, has tingut temps i oportunitat de ser a tot arreu.*

— Et ben asseguro que les ordres i lleis del pare mai no em varen traumatitzar, ni tampoc als meus germans. Èrem ben feliços i ens estimàvem força. Ara resulten xocants moltes de les coses que feïem, però són producte d'una època i cadascú aprèn a ballar al so que toca.

— *Tornant als Lluïsos. L'any passat vas sortir amb els «vells» a El rei que no reia. Aquest any també has pres part en l'última representació: D'aquesta aigua no en beuré. Continuaràs?*

— Ja he dit que el teatre no és el meu fort. Quan sortia a la Passió, feia de Llätzer, i només havia de dir «Senyor!». Un altre paperàs era un criat de Ponç Pilat que li portava l'aigua perquè es rentés les mans, i també em sé la lletra: «Què haig de fer?» Si segueixo aquest caire, poden comptar amb mi.

— *¿Què et sembla si ens fas un resum del que és i ha estat per a tu els Lluïsos?*

— Ho intentaré: Els Lluïsos ha estat durant molts anys el centre aglutinador de les famílies vinculades amb la Parròquia, «gent de missa». Ja fa força temps que han canviat les estructures familiars i les socials. Els nostres fills viuen en un món que no s'assembla gens al de la nostra infantesa. Com que els fills no han continuat els nostres passos, alguns pares els hem seguit i ens hem deslligat dels nostres costums, en aquest cas diríem de la continua assistència als Lluïsos. Hem fet una mica allò del peix que es mossega la cua: no vaig als Lluïsos perquè no conec la gent, i no conec la gent perquè no hi vaig. Els socis som, en part, culpables dels problemes que aquests darrers anys ha viscut l'entitat. Admiro aquelles persones que s'han mantingut sempre fidels i han estat als Lluïsos a les bones i a les dolentes. Aquest darrer any, amb totes aquestes celebracions extraordinàries, m'hi he trobat molt bé. Sempre m'hi trobo bé en aquesta Santa Casa.

— *Voldría que tots els socis compartísim la teva opinió.*

Dora Serra

Nadal...

Era el ponent, i no hi havia hostatge...
i el dia de dar a llum era imminent...
Betlem era un garbuix de romiatge
pel nou decret de l'empadronament.

Un Fuster humil i una Donzella en cinta,
pobrets de Déu: qui els en faria cas!
Tot era ple: l'hostal, la més succinta
casa...: tothom els hi barrava el pas...

A fora vila, trobaren les ramades
que retornaven de llur pastorejar:
a dins la cleda, les cries, ajocades,
inquietes, no paraven de belar...

Més tard, uns Mags, guiats per una Estrella,
varen fer cap fins al Pessebre humil:
senzill, però ungit de Meravella,
fou tot plegat, si es va seguint el fil...

Després, la «Veu» que, des de dalt, parlava
de «... Pau al món i bona Voluntat!»,
i, abí, el primer Nadal s'iniciava...
aquest Nadal i que tant hem celebrat!

Aquest Nadal, de l'amorós Missatge
de Pau, de Germanor i de Caritat:
els dos mil anys de cristià solatge,
que poc o res no havem assimilat...

Un xic enllà, fitaren una espluga,
aixoplugant una mula i un bou:
hi entrà Josep i la Verge, poruga...
per resguardar-se de la fredor del rou...

Obscura fou la Nit, però, tot d'una,
estranyament, s'il·luminà el Portal:
... Maria infantà un Nin!... (Tan sols la lluna
i un gran Estel, encòs, sospès a dalt,

foren presents, en aquest fet de glòria,
insòlit, misteriós i, ensems, humà...
que vingué a renovar la nostra Història,
obrint el nou Camí que ens va salvar...)

Al cap de poc, gent de sarró i de rella,
fins a la Cova es varen atansar...:
duien presents a la gentil parella,
i al nou Nadó venien a adorar...

Tornem a ser Nadal, i el cor s'enjoia,
i ho celebrem a dins l'escalf païral...
i, com cada any, amb vera o falsa joia,
volem fer nostre el sentit de Nadal...

Aquest tresor que, avui, se'ns anuncia
de viure agermanats sota el cel blau;
tan allunyat dels pobles cada dia:
més allunyat del món, tot jorn: la PAU!

La PAU, el més alt do, l'única cosa
que als homes pot fer lliures de tot mal...
¡Feu-la florir, Senyor, com una rosa
miraculosament primaveral,
dins la fredor dels cors, tota fatirosa...
aquesta Nit divina de Nadal!

Joan Bartroli i Bonany

Montoliu de Lleida - C.P. Horta

A l'últim Butlletí, i en nom de la secció de Futbol Sala, us vaig parlar de la meravellosa diada que vam passar el jovent del nostre Centre amb el de Montoliu de Lleida en honor d'en Jaume Font i Revilla.

Com a nois complidors que som els vàrem tornar la visita, i el primer diumenge de setembre, coincidint amb la Festa Major de Montoliu, viatjàrem cap a la Terra Ferma a passar-hi un dia inoblidable.

Uns aprofitar el cap de setmana sencer i van viure d'aprop la Festa Major d'aquell poble tan acollidor. Els menys afortunats hi vam anar diumenge al matí.

El partit, aquesta vegada, va ser «de camp gran», i el resultat... és igual. El més important és participar.

I el dinar? Quina dinar!!! Cassolada de

conill amb caragols i costella de porc! Per a llepar-se'n els dits. Naturalment, de postres, fruita dels camps de Lleida.

Va ser un dia complet, on, a més de passar-nos-ho bé, vam poder visitar les instal·lacions de la magnífica Cooperativa Agrícola de Montoliu de Lleida. Tot el poble hi està associat, cosa que els permet seguir vivint de la terra.

Com a record d'aquell 6 de setembre vam rebre una placa d'agraïment de l'Ajuntament de Montoliu, la qual hem lliurat a la Junta del Centre.

No puc parlar d'aquests fets sense parlar d'en Jaume, car és per «culpa» de la seva malaltia (compartida amb en Francesc de Montoliu) que ha sorgit la nostra amistat amb els habitants d'aquell poble.

Una altra vegada..., gràcies, Jaumet.

Toni Solé i Serra

*La Junta Directiva
i totes les Seccions del
Centre Parroquial d'Horta*

us desitgen

*Bon Nadal 92 i
Feliç Any Nou 93*

Grand Prix Scalextric Ronda de Dalt/Túnel de la Rovira

Si la penúltima cursa va ser un èxit que la nostra modèstia habitual ens obligava a rebaixar, la darrera —la del mes de setembre— ha estat un mig fracàs, que el nostre digne orgull ens impedeix d'admetre. Cal remarcar, però, que pel que fa a participants, ha estat un èxit (modestament, un gran èxit).

Ha estat un fracàs perquè, per errors burocràtics, la cursa no va ser inclosa en el programa de la Festa Major d'Horta 1992. Esperem que l'any vinent sí hi estigui inclosa. La cursa no es va poder realitzar al seu lloc habitual, però, gràcies al nostre vocal, poguérem fer-la a l'escenari.

Però, senyors, s'ha confirmat; sí, és cert, efectivament, d'una vegada per totes, hi ha un *fantasma* al nostre escenari; un fantasma, un *duendecillo*, un geni, un esperit, que ens fa la guitza. Ens explicarem; per culpa d'un important esmorzar de negocis, comencem la cursa uns minuts tard. Les pistes, comprovades pels concursants, funcionen meravellosament, però quan el Director de Carrera dona la sortida, una d'elles deixa de funcionar. Al cap d'uns minuts de buscar l'avaria, la pista, de cop i volta, torna a funcionar. Ja portem uns 30 minuts de retard.

Quan els bòlids ja han fet unes quantes voltes, el fantasma torna a fer de les seves i les dues pistes deixen d'anar. Al cap d'un quart d'hora més o menys, després que Director de Pista i tècnics busquessin l'avaria, una de les pistes va perfectament, mentre l'altra falla en alguns trams del recorregut. De sobte, funciona normalment i de tant en tant torna a fer figa.

A part d'això, el nostre cinturó no aguanta la fluïdesa de tràfic i es produeixen greus accidents. Per sort, el Director de Pista i algun dels nostres col·laboradors enganxen al vol més d'un cotxe abans no caigui a

terra. Haguéssiu vist la cara de pànic de l'amo!

Al cap de molts incidents o accions del fantasma —un cotxe cremat, algun amo desmaiat, algun participant empenyat, etc.—, comencem les semifinals. Els participants són: Joan Font, Josep M. Subietas, Perico Badia i Xavier Mosquera. La cursa per als llocs 3 i 4 la corren Francesc Badia i Joan Font. En Joan queda el 4rt, en Francesc el 3er.

GRAN PRIX SCALEXTRIC

La gran final la tornen a disputar en Josep M. i en Xavier, com l'altra vegada. La cursa és molt emocionant (tot i les males passades del fantasma). En Josep M. pateix problemes amb el seu cotxe; tot i així fa un gran paper i queda molt dignament el 2n classificat; en Xavier torna a quedar el 1r (més val que no s'hi acostumi).

Amb gairebé dues hores de retard sobre l'horari previst, la Maria Franquesa entrega els premis (això de fer petonets li agrada, es veu; què dirà en Jordi) i «colorín colorado» la cursa del 92 «se ha acabado».

Tot esperant la pròxima, que segur que serà un èxit total, m'acomio de vostès, i si hi ha algú que em pugui donar un cop de mà per atrapar el *fantasma*, li estaré molt agraït.

Pere Solé i Serra

— RECORDS D'ALTRES TEMPS —

Capítol XXXIV

De les meves beceroles en el teatre

No sabia de què tractar en aquest bulletí fins que, potser en hora tonta, se'm va ocórrer dedicar aquests records a les meves beceroles, als meus començaments, en el teatre. Si us sembla bé podeu donar-hi un cop d'ull; si no és així, tal dia farà un any.

No vaig començar pas als Lluïsos, sinó a l'Esbarjo Catequístic. Un dia —tenia jo catorze tendres anyets— es representava *La mort de l'Escolà*; era la meva primera sortida a escena i ho feia com a comparsa. Recordo que en posar-me ens mans del maquillador professional que ens embrutava la cara, timidament li vaig dir: «De frare jove». «Sí, maco —em va contestar— i millor que fos de frare infantil, perquè el que és de vell...». Vaig tornar a fer de comparsa a l'obra *Maleït de Déu* i, finalment, el meu primer paper parlat, pel Nadal del 1925, el paper de Sant Josep de *La vinguda del Messies*. Al cap de poc

s'acabà l'Esbarjo.

Per correu urgent vaig enviar-me als Lluïsos amb unes ganes boges de fer comèdia, amb tot i el respecte que sentia per aquell quadre escènic en el qual, si bé el pes d'actuacions el portava la joventut, hi figuraven homes que per a mi eren molts grans, de 30 a 45 anys, i entre ells en Gaspar Campmany i en Ramon Ribó, que eren els meus herois quan de menut, a la segona dècada del segle, m'estripava els pantalons amunt i avall d'aquells bancs destinats a la quitxalla.

Quan vaig arribar als Lluïsos, s'hi assajava *El ferrer de tall*, l'endemà de la representació començaren les importants obres 1926/27. La meva fam de teatre havia de patir dejuni fins que, pel Nadal del 26, férem els pastorets castellans a l'escenari que havia estat de l'Esbarjo. El paper que em confià el senyor Amor era el d'un pastor que només deia: «El malvado y avariento». Jo volia quedar bé i el vaig estudiar sense descans: «El malvado y avariento... el malvado y avariento... el malvado i avariento...», fins que me'l vaig saber de cap a peus. El dia de la festa el vaig dir sense equivocar-me i... vaig quedar bé!!

Sant Josep del 1927. Inauguració, després de les obres, del nou teatre i —finalment!— la meua primera aparició a l'escenari dels Lluïsos. Fèrem el *Sherlock Holmes* i jo hi representava el criat del Doctor Watson. Tenia un paper de deu o dotze ratlles, i en un moment determinat havia de dir: «Volen entrar el ferit de totes maneres», però jo vaig dir: «Volen entrar el forat de totes maneres». L'ànima em va caure als peus... M'hauria volgut fondre... Vaig sortir d'escena cap cot i avergonyit, esperant la reacció terrible del senyor Lamor, però, contràriament al que em temia, el director no em va matar pas, sinó que... quin descans!... em va passar afectuosament el braç per l'espatlla

i, tot rient, digué: «El forat... ha, ha, ha!... el forat... ha, ha, ha!...». L'obra la representàrem tres vegades, però que consti que només em vaig equivocar a la primera... Ah!

Després de sis papers de poca importància, el director se'm despenja amb un de llarg i de galant jove a l'obra *El misionero*, representada el 24 de juliol del 1927. Jo, de galant jove... Qui ho havia de dir! És clar que no hi havia noies. El paper me'l vaig saber i crec que me'n vaig sortir. Recordo, però, que en el moment més dramàtic de l'obra jo llençava un

patètic i desesperat «¡Ah!... ¡Eulalia mía!...» L'Eulàlia no hi era, però sí una noia —que viu encara— que seia en un dels primers rengles i que va arrodonir la frase amb un irònic «Aaaaii...!», que es va sentir de tota la sala i em va tirar per terra aquella sentimental escena.

Quatre paperets més sense pena ni glòria i... ja hi som! El primer paper de vell, el Tío Conejo de *Los aparecidos*. El segon, el Bernat de Serrallonga, pare d'en Joan de Serrallonga; aquest paper el vaig agafar de molt bon grat, tant que —ara que no ho sent ningú— us diré que vaig anar a assajar-lo privadament al Turó, declamació i gestos, entre falgueres i brucs, llagostes i papallones. I no-

més amb un paper entremig, un altre de vell, molt dramàtic i ploraner, a *Esclaus de les passions*. Ai la mare!... Comprenc ben bé que el director m'està preparant per a rellevar en Lluís Pastó, tota una institució en papers de vell... i això sí que no! Jo, als meus dolços disset anys, ja vell per tota la vida teatral? NO!! Cal observar que tots els drames escrits per a teatre d'homes sols tenien un vell entre els protagonistes; recordo que el llibret de *Les boires* anunciava el personatge Marc com a «po-

Pere Solé en el paper de Ramon Foic de Cardona de l'obra *Joan Garí*.
Data de la foto: 8/4/28.

bre, vell, cec, carregat de xacres»; tota una recomanació.

A més a més, jo passava per un greu perill quan el senyor Lamor em caracteritzava per a posar-me seixanta anys al damunt. El senyor Lamor tenia una ungla al dit xic de la mà dreta; ja ho sé que tots la tenim però és que la del senyor Lamor no diré que fos quilomètrica però no se n'hi faltava gaire, i mentre em maquillava la utilitzava com un rascllet; jo, pobre de mi, amb els ulls esbatanats, veia horroritzat aquella ungla esfereidora trafruejant al voltant de l'ull, aquella ungla llarga, llarga, que no li veia el final, sempre amb l'ai al cor per si em venia un esternut i el meu estimat ull rodolava per terra, ferit per aquella autèntica baioneta...

Arriba el Nadal del 1927 i en Lluís Pastó s'acomia del teatre amb el paper de Jehú, el vell de l'*Estel*; al mateix temps, en Miquel Bonet, l'altre vell plorner, que portava llarga absència, reapareix amb els dos vells dels Folch i Torres. En Miquel era com els ocells que salten de branca en branca, sinó que ell ho feia d'escenari en escenari, i tan aviat hi era com no hi era. A mi em van destinar els Sant Josep dels dos pastorets. I... caratsus!, quina sorpresa més agradable!; un servidor que de jovenet encara era més lleig que no pas ara, amb barba, bigoti i perruca, la gent em trobava guapíssim; totes les senyores ho deien, les noies no tant... i jo em mirava al mirall i em deia: «Però... que n'ets, de maco, Peret!» Liàstima que l'endemà no em deixaven anar guarnit d'aital manera a la feina, on hauria estat la sensació de les noies de l'oficina.

Tot l'any 1928 me'l passo representant papers sense relleu, i també alguns vells perquè el senyor Lamor vol està cobert en el cas d'una nova guillada d'en

Miquel. Es veu que per al senyor Lamor només serveixo per a papers d'arrugues.

El 23 de setembre es comença una serie de funcions a benefici de cada un dels joves que porten el pes de la secció. El 18 de novembre té lloc el darrer d'aquests beneficis, precisament a favor d'en Ferran Toboso i d'un servidor conjuntament, car som, dels homenatjats, els que portem menys temps al quadre. El director m'obsequià amb en Valentí de *La creu de la masia*, el meu segon galant. Sí, ja hi hem quedat que jo era lleig, però... com que la noia tampoc no hi era! Amb la sala curulla de gent, les localitats a pesseta, més els quartos recollits a la safata d'entrada, una vegada pagat el vestuari, calçat, perruqueria, decorats, taxi per anar a buscar les tres senyorettes que presidien la taula amb la safata, toies de flors i bombons per a elles, ens quedaren quinze drets a cada un. Gràcies. Acabada la representació, el senyor Lamor presentà la dimissió pels motius que explico en el Butlletí núm. 4. Passi-ho-bé, senyor Lamor; espero que, a més de l'ungla terrorífica, s'emporti també amb vostè les meves arrugues.

I el successor seria en Ramon Ribó, en Ramonet com li deiem tots. Mai el quadre escènic no havia actuat —ni ho faria mai més— amb tanta intensitat. Començà el 25/11/28 i acabà el 15/1/33. No sé exactament quantes obres va dirigir en aquells quatre llargs anys, però sí que puc assegurar que un servidor hi va actuar —puc donar obres i dates— en 166 ocasions. Paraula de fe.

... Però les arrugues s'havien quedat. S'apropa el Nadal del 1928; en Ramonet em crida i em diu: «Peret, tenim una baixa al quadre i tu l'has de suplir.» I em carrega amb els quatre vells dels pastorets. Resulta que en Bonet torna a can-

viar d'aires. En Ramonet s'ho mereix tot i no li poso pegues. Faré el Jehú de l'Estel, l'avi i el Getzè dels Folch i Torres i el Soft dels pastorets castellans; set representacions en total. Encara bo que la dítiosa unglia ha desaparegut.

Segueixen vells i papers sense importància, fins que em decideixo a donar un cop de mà. El preparo amb tota cura, car no vull fallar. Som el 28/4/29 i anem a representar *El senyor secretari*. El bon amic Josep Bartomeus representa un botiguer que ven de tot; jo sóc un recader de poble que vaig a proveir. Aviso a en Josep que li demanaré un «carmelo». Arriba el moment i quan ja sóc al dintell de la porta per anar-me'n, em giro i avançant a poc a poc —devia fer alguna d'aquelles cares que diuen que faig— li dic, tot tremolós: «Dóna'm un *carmelo*, home...»; «Tan gran!», contesta en Josep mentre m'allarga el caramel, i me'n vaig tot jugant el mutis tal com tenia estudiat. El cert és que la gent va riure de bo de bo i fins i tot es van sentir alguns aplaudiments, cosa a la qual no estava encara gaire acostumat.

Resultat: en Ramonet va comprendre que el senyor Lamor m'havia mirat del revés. I va començar a confiar-me papers còmics, fins que, pel primer Nadal, el del 1929, tenia a les meves mans el paper de Lluquet. Quina alegria! Objectiu aconseguit. Les beceroles s'havien acabat i em van començar a ploure protagonistes còmics.

No recordaré aquí el que foren els darrers quaranta anys d'activitat teatral; hi ha encara bastanta gent gran que ho recorda. Diré només que en les setze temporades que vaig interpretar el Lluquet o el Rovelló, vaig cantar més cuplets que la Raquel Meller, la Conxita Piquer i la Sara Montiel juntes, i que crec sincerament que sóc qui més ha fet riure la gent a Horta des d'un escenari; i ho dic

amb satisfacció, perquè... és tan reconfortant fer riure la gent!

Per acabar, no puc fer menys que demanar disculpes per haver-me erigit en protagonista d'aquests «records d'altres temps», però potser us estranyarà si us dic que m'haurà servit per a regularitzar un comptet pendent amb aquest Butlletí. M'explicaré. Al Butlletí, hi venen apareixent intervius a molts estimats amics, socis antics, que disposen d'unes quantes pàgines per a explicar les seves activitats en el Centre, i, a més, tenen ocasió de donar un bon repàs a la seva vida particular. Res a dir; m'agraden i desitjo que continuïn. Però un té el seu petit amor propi, i no pot deixar de recordar, cada vegada, aquella esquifida pagineta que se'm va adjudicar com a diguem-ne intervui al Butlletí núm. 7, quan un servidor era el soci núm. 2 de la casa. A més que es varen tergiversar algunes de les meves explicacions, la intervui va veure's tan retallada, tan escurçada, que a la pobra, pobreta, no li va quedar ni la signatura. I, a falta de preguntes, no vaig poder dir que els meus pares es deien Pere i Carme, ni que vaig néixer a la barriada de Gràcia, ni que als tres anys em varen portar a Horta, ni que als quatre vaig començar a donar guerra als «Hermanus», ni que als sis matava sargantanes a la Riera, ni que als nou anava a vendre colomins al mercat, ni que als quinze vaig entrar a treballar al Banc de Bilbao per cent miserables pessetes al mes, ni que... Però, per què continuar si...? Paro el carro, i dono ordres al meu amor propi perquè s'estigui quiet en el seu raconet i que no m'empipi més.

I un servidor pren el seu llibre de comptes corrents i passa aquest article a l'*Haver* del Butlletí; i comprova que el compte ha quedat saldat.

Pere Solé i Sans (soci núm. 1)

Teatre infantil

El dissabte 19 i el diumenge 20 de novembre de 1992, a la tarda, el grup infantil del nostre Centre va estrenar aquestes dues comedietes: *El gat amb botes* i *Tres vegades era un rei*.

Cal remarcar que són infants de diverses edats entre els set i els tretze anys. Alguns era la primera vegada que actuaven; d'altres, ja els podem anomenar «vete-

rans». Entre aquests, es nota el seu millorament: vocalitzen millor i porten el paper ben memoritzat, cosa molt important perquè el públic pugui seguir amb facilitat el desenvolupament de l'obra.

Un altre factor molt positiu és veure la sala bastant plena de nens, nenes, pares, mares, avis i àvies.

Entre les dues tardes passaren de 200 persones els assistents. Exactament 225. Els vaig comptar.

F.C.A.

Posem-n'hi uns quants més?

En el passat Bulletí, sóta el títol: «Sopar teatral i record emotiu», es dona una llista d'actors i actrius i altres col·laboradors del nostre teatre que ens han precedit en el seu retorn a la casa del Pare. Com que se'ns convida a ampliar-la amb gent que n'estigui absent, ens plau recordar tota una colla d'actors, l'activitat dels quals en el nostre teatre acabà amb anterioritat a la guerra del 36.

Som-hi: Isidre Bartomeus, Joan Guillemit, Miquel Magrans, Josep Mari, Josep Pelegrí (pare), Tomàs Romani, Joan Torré, Francisco Urdeix, Josep Bartomeus, Casimir Blanc, Tomàs Borràs, Jaume Braso, Martí Brunat, Enric Botel, Josep Botel, Joan Bullic, Gaspar Campmany, Jaume Casas, Estanislau Farrés, Gabriel Gibert, Joan Giol, Bartomeu Homar, Antoni Jové, Lluís Amor (pare), Lluís, Joaquim i Manolo Amor, Jaume Magrans, Jaume Mari, Josep Morros, Lluís, Paco i Josep Pastó, Josep Pelegrí (fill), Joan Piqué, Joaquim Pla, Ramon Puigpinós, Joan Raurell, Alexandre Saló, Joan i Joaquim Solanas, Francisco i Joan Torelló, Frederic Torré, Josep Torrens, Pere Vallibera, Vicenç Vallibera, Josep Xarau, i la Mercè Reguart, professora de piano que gentilmente ens acompanyava els pastorets i petites comèdies musicals.

En Joan Martínez i un servidor havíem estat a temps de treballar amb tots ells, amb excepció dels vuit primers de la llista. A afegir-hi en Josep Comas, en Xavier Mercader, l'Agustí Vintró i en Daniel Rovira, que actuaren posteriorment. I pel que fa a les noies de la secció femenina, recordaré: Neus Albalade, Teresa Busquets, Carme Campmany, Maria Pau Javaloy, Elisa Amor, Maria Miralles, Tresa Piqué, Ramona Torné, Rosalina Trallero, Maria i Matilde Verdrell. També per a tots ells, una oració.

Referint-nos a la representació de l'obra *D'aquesta aigua no en beuré*, és sensible que fos ignorada per la revista *HortAvui*. Precisament hauria tocat parlar-ne al número d'agost, on es dedica un comentari amb dues fotos a una comèdia representada a l'Ateneu Hortenc, i un comentari amb fotografia d'un comèdia que tot just estava en curs de preparació al Foment Hortenc. De la nostra, res de res. ¿No us sembla que falla la propaganda?

P.S.S.

Les bugaderes... i la Bugadera

Les nostres bugaderes, les bugaderes d'Horta, eren persones senzilles, encantadores, que es dedicaven a rentar la roba bruta de mig Barcelona. La recollien de les cases, la deixaven a la Posada, d'on la recollia en Pauet o algun altre carreter del barri, qui la deixava a peu de safareig. Les bugaderes marcaven la roba per saber a qui pertanyia, preparaven la fogaina i començaven a rentar-la, tres o quatre bugaderes juntes, mentre discutien sobre el xarampló del nen de la Cisqueta, el prometatge de la Filomena o les pallisses que la Caterina aguantava de part del seu marit. S'estenia la roba, i, una vegada seca, la plegaven i la posaven en sacs o coixineres per a retornar-la al seu lloc d'origen.

Els seus coneixements intel·lectuals — no és cap ofensa— eren molt baixos; els seus migrats estudis no donaven per a més. Però vet aquí que —qui ho havia de dir!— ens ha sortit una bugadera que és tota una llumenera que fins i tot escriu articles a *HortAvui*, i magníficament escrits, certament.

¡Quina satisfacció vaig sentir, Bugadera d'Horta, quan vaig llegir el títol del teu article del darrer número de la revista! «Lectors i subscriptors d'*HortAvui*, penediu-vos». ¡Que reconfortant era que tota una bugadera recomanés a lectors i subscriptors el penediment de les seves culpes! Gràcies, Bugadera, per la teva col·laboració; perquè ja n'hi ha molts que es penedeixen, però són més els que no ho fan mai. Fins n'hi ha que en acabar la jornada fan un petit examen de com han passat el dia, i sempre hi troben petites faltes, com ara una mentidota per a quedar bé, o algun sentiment de vanitat, o una falta de caritat envers el proïsme, o potser alguna falteta ja una mica

més gruixuda. En demanen perdó a Nostre Senyor, i s'adormen plàcidament amb la consciència tranquil·la i la convicció que si Déu els crida aquella mateixa nit, es podran presentar amb la roba neta al judici particular. Gràcies, Bugadera, jo anava pensant. Fins i tot em vaig fer la il·lusió que correries a allistar-te com a catequista de la Parròquia.

Però... recaricus!... Em poso a llegir l'article i... «Galifardeus inconscients! Fariseus ateus! Arimateus ignorants! Palestins...» Ui, ui, ui... què és això? S'ha canviat el panorama, i veig que la Bugadera comença a picar i repicar amb el seu picador, sense pensar que aquesta eina ja no es fa servir per res.

Estimada Bugadera, no sé qui ets. Possiblement et conec, però no sé pas qui ets. Fins i tot podries ser més o menys amiga o amic meu. Però, amic o no, no puc deixar de comentar el teu article, que crec sincerament que no s'havia d'haver publicat. És clar que tu pensaràs diferent, però aquest article no tenia de veure la llum, en bé de l'amistat i bona unió de la gent del barri.

Estimada Bugadera: Hom diria que desconeixes que *HortAvui* és una revista familiar, entranyable, que ha de promoure i procurar conservar la bona unió entre tots els veïns, tinguin la ideologia que tinguin. I el teu article resulta com a mínim inconvenient per a un elevat percentatge de la gent d'Horta. Ens sentim molestos, per no dir ofesos, els catòlics practicants d'aquesta feligresia. Ens sentim molestos —i aquí sí que no comprenc com no ho has tingut en compte— molts subscriptors i lectors d'*HortAvui*, i fins i tot deu sentir-se incòmode algun col·laborador de tan magnífica revista.

No entraré a comentar les teves objeccions al Catecisme ja promulgat a Roma, pel Papa, el dia de la Immaculada. Persones molt més preparades i capacitades que un servidor deuran explicar-lo i donar-

ne les aclaracions pertinents. Allò a què vull referir-me és l'anunci de la Telefònica que incloïeixes. Perdona, Bugadera però el considero de molt mal gust i mereixedor d'un qualificatiu que no m'atreveixo a publicar.

I, per acabar, faig esment de la «Nota de l'autor» que figura al peu de l'horòscop. És sincerament admirable l'altruïsm que demostra quan promet sacrificar-se pels lectors, acceptant la seva condemna per l'eternitat. És sens dubte el més gran sacrifici que hom pot imaginar. Meravellós, sublim. Però no estaria de més, estimada Bugadera d'Horta, que li diguéssis al Mag que, si això s'escau —que Déu no ho vulgui—, i es troba reclòs al magatzem dels condemnats, que no esperi que cap lector vagi a portar-li consol. Ah!... i que pensi que d'aquell infern no el treuran ni els bombers.

No t'he volgut molestar, estimada Bugadera. Llegeixo tots els teus articles amb força interès, però aquesta vegada... Targeta Roja, Bugadera!

Pere Solé (8-12-92)

Parlar bé dels altres

Del núm. 687 de la revista C.C., del dijous 19 de novembre de 1992.

Un amic em suggereix que escrigui alguna cosa sobre el que diem dels altres. No és pas un tema banal. Perquè ens solem referir al proïsme, massa vegades, dient-ne coses que poden deteriorar la seva reputació. I que, sovint, no són ni veritat. L'amor cristià impedeix de ser lleuger en la parla. Sobretot quan afecta algú negativament.

L'altre, ni que ens sigui antipàtic, meix sempre un respecte sagrat. L'antipatia o simpatia solen ser enormement subjectives. Cal anar encara més enllà: la gent té dret a la bona fama. De tal manera que no podem ni fer córrer coses d'altri que, tot i essent veritat, tacarien la seva reputació.

S'ha de parlar de les persones amb peus de plom. I favorablement. Un altre amic, sincerant-se, em diu que quan li demanen parer sobre algú s'esforça a ser positiu més enllà de filies i fòbies. Perquè seria fer molt mal actuar sota el consell injust de l'antipatia. Alerta amb el que diem dels altres! La prudència demana la justícia, la forma adient de la caritat. Parlem bé dels altres!

Joan Guiteras

Tristesa

Era un dia trist i plujós, com el tema. No plovia a bots i barrals, tan sols espurnejava des de primeres hores del matí. Serien les onze i jo havia d'anar-hi per nassos! Era l'últim dia per tramitar-ho. Jo no ho volia fer, però ella m'hi obligava, amb amenaces. Sabia que si ho feia quedaria lligat per sempre. Fes el que fes, ella ho sabia tard o d'hora. Em renyaria, s'enfadaria, em diria trampós, pocavergonya, hipòcrita, lladre, estafador.

Això sense comptar què diria sa mare. Seria el pitjor de tot. Sa mare era horrible, crudel, despietada, cotorra, injusta de vegades. Jo volia seguir lliure, feliç, viure la meua vida. Feia quatre anys que sortíem junts i sempre m'havia dotat de llibertat. Me'n treia poc però me'n tornava més. Sa mare exigia que em lligués més, que no em donés tanta llibertat, que allò no podia ser, on aniríem a parar!

Tot anava bé fins aquell maleït dia que m'ho va atorgar. Ja feia mesos que li suplicava i em pensava que em diria que no, que no li agradaria la idea, que era massa d'hora encara. «Massa d'hora», vaig dir jo, guiat pels bons consells dels meus companys. «Ja fa quatre anys que estem junts. Ara és el moment oportú!»

I va dir que sí.

Infeliç de mi! Tan bé que vivia jo fins aleshores! Em vaig posar molt content. Era increïble. Em va donar tot el que li vaig demanar sense objeccions. Ja sabia el que es feia, ja! Vaig caure com un conill al parany del caçador.

Al cap de quatre mesos em va comunicar la mala notícia. De poc que no em desmaïo! Pobre de mi. Als meus 27 anys havia caigut a la trampa, em tenia ben lligat! I tot per culpa de sa mare. Ella ho va idear tot. Ho sé de bona tinta. Li va dir: «Dóna-li el que et demani i d'aquí quatre mesos serà teu i li podràs xuclar la sang. Si no compleix, el denuncies. Ja ho veuràs com cau. Haurà de complir. Tots ho fan. Molt gallets de primer, però quan el temps s'acaba, vénen amb presses i accepten qualsevol cosa, sense protestar.»

En fi, ho havia de fer, no hi havia altra solució.

A les dotze i vint minuts ja em trobava fent cua davant del famós edifici per tal de fer els tràmits necessaris. Era l'últim dia (ja ho he dit), un dia gris i plujós.

Un estúpid funcionari em va donar el número d'ordre i, naturalment, només em podia passar a mi, era el número tretze. Per més inri, era un dimarts trist i plujós.

Mentre m'esperava vaig mirar les cares de la gent de la cua (grises i ploroses), cares malhumorades, de pomes agres, i vaig pensar que no havia estat l'únic ase a caure el parany. Que n'és, d'espavilada, *Ella*, quan vol!

Casualitats de la vida: quaranta minuts

més tard, és a dir, a les tretze hores d'un dimarts gris i plujós (ja ho haviem dit?) li toca el torn al número tretze, o sia al meu. Vaig enfilat el llarg i gris passadís. Els peus i les cames em pesaven feixugament. Mirava a banda i banda i fins les parets eren amenaçadores. Vaig parlar amb la dona de la finestreta. Se la veia molt satisfeta; es notava que hi tenia pràctica, en aquells assumptes. Vaig pensar: «Com se'n deu rifar, de tots nosaltres, totxos, que ens hem deixat enxampar al parany d'*Ella* i sa Mare!»

A les tretze i tretze minuts sortia de l'edifici amb els tràmits fets. Estava abatut. Mai més no seria lliure. Sempre més em xuclarien fins l'última gota, em controlarien fins al final dels meus dies. I *Ella*, què em donava a canvi? Vaig pensar: estabilitat, no; salut, psè! Protecció, ehem! I, a sobre, em dirien que allò era el meu deure, la meva obligació, que era un bon ciutadà.

No, no! En el fons jo estava abatut perquè havia perdut una part de llibertat i de felicitat.

Vaig anar cap a casa, vaig omplir l'imprès que sa *Mare* m'havia enviat, juntament amb les etiquetes i el meu nom i em vaig dirigir a la sucursal de la meua caixa d'estalvis per tramitar-hi la gestió final: el pagament de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Per primera vegada a la vida em tocava pagar a Hisenda. *Ella* havia guanyat. Quan em varen apujar el sou que tant havia demanat, *Ella* sabia que em tocaria pagar.

Diuen que els bons ciutadans són els que compleixen el que la *Llei* (la *Mare*) dicta. A partir d'aquell dimarts gris i plujós jo sabia que sempre més hauria de pagar enlloc de cobrar.

Ella cobra i et xucla tot el que pot.

Jo, personalment, em vaig sentir frustrat, gris i plujós!

Vosaltres, no?

Pere Solé i Serra

On és el fred?

Som a principis de desembre, temps de fred, o almenys havia estat així durant molts anys, però ara sembla que el fred no vol aparèixer.

Les temperatures i els dies de sol fan que encara sembli que som a la primavera. Només les fulles dels arbres apilotades a les voreres del carrer i la mirada al calendari ens fa veure que la primavera ja ha marxat.

Representació del mes de desembre, segons el *llibre quatr-costaia de Bernat de Granollachs*. (Bibl. de Catalunya.)

No calen bufandes, ni guants, ni sueters de llana gruixuts i altres peces de vestir que ens protegeixin del fred.

Es estrany, potser no tingui res a veure, però sembla que aquest embolic de món en el qual vivim ha capgirat el temps.

Tot està potes enlaire. Avui tot és guerra, egoïsme, racisme, insolidaritat, fam, incomprensió i, per si no fos prou, també hi ha agressió contra la nostra terra.

El sol, el vent, els núvols, la pluja han volgut protestar i no sortir a treballar. Qui sap, potser pensen: «Aquests humans hauran d'aprendre a treballar per fer que la vida no sigui un dur hivern, fred i solitud. Que vegin que bonic que és un dia amb claror, llum i escalfor de primavera. Retardem l'hivern!»

Adela Albacete

Classe de Català, 2n curs

Le bon gourmet:

Llonzes de porc a la salsa de taronja

Ingredients:

- 1 llonza per persona, millor guixuda amb pal i de la part de dalt,
- 1 got de vi blanc,
- 2 cebes tendres,
- 3 taronges,
- 1 pastilla de brou (verdures o carn),
- 1 tarrina de 100 g de nata,
- 2 carbassons,
- 2 pastanagues,
- sal i pebre.

Preparació:

Posem aigua al foc per coure-hi la pastanaga pelada i tallada en quatre trossos. Trinxem la ceba ben petitona, l'afegim a la cassola juntament amb el got de vi, el suc d'una taronja i la seva pell ratllada, sal i pebre. Un cop cuita la pastanaga, la sofregim una miqueta.

Amb la mateixa paella sofregim el carbassó, també tallat en quatre trossos. Fregim les llonzes, i amb el mateix oli fregim les dues taronges tallades a rodanxes amb la pell.

Posem la cassola al foc amb la ceba i el carbassó; hi afegim la pastilla de brou i deixem que bulli durant deu minuts. Quan es refredi, la triturarem i hi afegim la nata.

Les llonzes les deixem a la safata, les suquem amb la salsa per sobre, afegim a sobre una rodanxa de taronja i una miqueta de pastanaga.

Bon profit.

Xef Pier Man-Dukaire

Seccions del C.P. d'Horta

AGRUPAMENT ESCOLTA: Activitats de lleure i formació.

Nois i noies de 8 a 14 anys.

CINEMA: Projeccions de pel·lícules infantils i juvenils.

ESBART FOLKLÒRIC: Dansa catalana, ballet popular per a totes les edats. Preparatori, infantil, juvenil, cos de dansa, grup d'adults.

EXCURSIONISME: Sortides mensuals, amb autocar(s), a diferents indrets dels Països Catalans.

FUTBOL SALA: Competicions d'alevins, infantils i adults.

GRUP FOTOGràFIC: Reunions mensuals, tertúlies, concursos i exposicions. Laboratori propi de blanc i negre i sessions de llum artificial.

MANUALITATS: Classes de treballs de bijuteria, brodat a mà, català, costura, dibuix artístic, escola d'adults, frivolité, gimnàstica femenina, macramé, mitja, pintura, policromia, puntes de coixí, tall i confecció, estampació i ceràmica russa, quadres tridimensionals, ganxet, gravat de vidre. (Horaris a convenir, de dilluns a divendres.)

TENNIS DE TAULA: Equips federats a Catalana i Barcelonense. Infantils, juvenils, seniors i veterans. Curssets d'estiu.

TEATRE: Grups: Infantils, juvenil, adults i veterans. Escola per a nois i noies.

ALTRES ACTIVITATS: Festivals, concerts, conferències, exposicions, visites culturals, jocs de saló, curssets de tota mena.